

PFK Sveriges framtid

Diskussionsunderlag PFK Sveriges årsmöte 2021

Bakgrund

Pressfotografernas klubb (PFK) startades 1930 som en kamratförening för fotografer verksamma inom den klassiska pressfotografin. PFK Sverige och de lokala distrikten var en naturlig samlingsplats för fotografer som jobbade på landets olika tidningsredaktioner. Årets Bild har sedan 1942 varit en ryggrad i PFKs verksamhet och är än idag enligt medlemmarna (PFK-enkät 2019) den absolut viktigaste delen av PFK.

Sedan 1930 till idag har det skett en drastisk förändring i medielandskapet och därmed också i förutsättningarna för pressfotografer. Det finns endast ett 60-tal fastanställda pressfotografer i Sverige (enligt en undersökning av Journalisten 2017). Merparten av PFKs 555 medlemmar är egenföretagare (en arbetsform som i sig tillför andra behov och utmaningar än anställning) och en majoritet av medlemmarna får en stor del av sin inkomst utanför det journalistiska fältet (PFK-enkät 2019).

På årsmöten 2019 och 2020 fick styrelsen i uppdrag att ta fram ett konkret förslag för ett möjligt samgående med SJF/SFF.

Styrelsen i PFK Sverige ser ett behov hos många yrkesverksamma medlemmar att få utökat stöd i sitt yrkesutövande, något som en kamratförening i nuvarande form inte kan erbjuda. Samtidigt ser vi att det finns enorm kraft, kunskap och erfarenhet hos våra medlemmar (unga som gamla) som vi gärna skulle se förvaltades i en organisation med bättre förmåga att ta det vidare. Vi tror att både vi och en större organisation skulle vinna på ett samgående. PFK:s medlemmar får ta del av den infrastruktur och de stöd som erbjuds och kan samtidigt bidra med viktig erfarenhet och synvinklar som stärker en befintlig förening.

Det är vårt uppdrag som styrelse för PFK att se till att PFK tillvaratar pressfotografernas och bildens intressen. Vi ser en enorm potential i att ansluta oss till en större organisation och därmed få en röst i det politiska påverkansarbetet och allmänna samtalet.

Konklusion

PFK befinner sig vid ett vägska

Föreningen kan fortsätta vara en kamratförening där fokus ligger på lokalt umgänge, men där både resurserna och antalet medlemmar minskar och som är beroende av ideellt engagemang, vilket har avtagit allt mer de senaste åren.

Intäkterna för PFK:s flaggskepp Årets Bild har de senaste åren minskat i takt med medlemstappet och sponsorernas allt mer ansträngda ekonomi. Detta har i sin tur påverkat tävlingens omfattning och genomslagskraft.

PFK Sveriges syfte är enligt stadgan att *tillvarata medlemmarnas utveckling och intressen på områden som utbildning, arbetsmiljö och arbetsmarknad samt efter förmåga ge stöd i sociala och praktiska frågor. Föreningen skall verka för att vidmakthålla, stimulera och utveckla press- och dokumentärfotografering på hög etisk och tekniskt nivå samt främja gott kamratskap medlemmarna emellan.*

Styrelsen anser att PFK i nuläget och i framtiden inte kommer kunna uppfylla stadgarna i den form föreningen är i idag.

Att PFK går in i en starkare organisation kommer bidra till att höja bildens status och stärka fotografens roll. Vi hoppas även få större genomslagskraft när det gäller politisk påverkan i frågor om upphovsrätt, fulavtal och oskäligen arvodet, utan att för den skull tumma på gemenskap, lokala sammankomster och julbord.

Lokala styrelser kan bedriva samma verksamhet utan att behöva tid och pengar på redovisning, protokoll och bankavgifter. Samtidigt kan en arbetsgrupp bestående av nuvarande "gamla PFKare" fokusera på arbetet med Årets Bild.

Engagemanget för PFK som förening har stadigt minskat, både i medlemsantal och minskat engagemang från medlemmarna. Det är en tydlig trend som oroar oss i styrelsen för PFK Sverige. Vi befarar att föreningen inom kort kommer försvinna om ingenting görs. Tävlingen Årets Bild tittar på sjunkande intäkter i takt med att sponsorer försvinner och själva får sämre ekonomi. Att samgå med en större organisation framtidssäkrar tävlingens existens och med dess medel kommer tävlingen kunna eleveras och få större medial spridning och status.

Information om Journalistförbundet (SJF)

Journalistförbundet är ett partipolitiskt obundet yrkes- och fackförbund för den svenska mediebranschen. Förbundet organiserar drygt 14 000 medlemmar där cirka 9 000 har någon form av anställning, 1 700 är frilansare, 2 600 är pensionärer och 750 är studerande. Förbundet har till uppgift att tillvarata sina medlemmars fackliga, ekonomiska, sociala och ideella intressen samt att verka för en god yrkesetik.

Sedan 1986 har Journalistförbundet lämnat ekonomiska bidrag till PFK för olika ändamål. Det avtal som nu reglerar detta är från 2018 och anger att förbundet ska utge 100 000 kronor årligen till PFK Sverige som ska användas som prissumma till Årets Bild. (År 2020 var beloppet 200 000 kronor).

En av de centrala delarna i förbundets verksamhet är arbetet med upphovsrätt, där förbundet arbetar på många sätt och på olika nivåer. Förbundet biträder till exempel enskilda medlemmar - både anställda och frilansar - i avtalsförhandlingar om upphovsrätt, men även klubbar i fråga om upphovsrättsliga (vidare)användningar. Journalistförbundet är remissinstans i många frågor som rör medlemmarnas arbete, yttrandefrihet, sekretess, offentlighetsprincipen med mera.

Journalistförbundets kansli ligger på Vasagatan 50 i Stockholm.

Ny organisation för fotografer inom SJF:

Förbundet har under våren 2020 fattat beslut om att det ska bildas ytterligare en klubb, vid sidan av Frilans Riks, som är specifik för fotografer. Förbundets kansli kommer också arbeta mer med foto-frågor efter att BLF gått in i förbundet. Det blir upp till medlemmarna i den nystartade klubben att bestämma hur fotoklubben kommer arbeta och vilken verksamhets som kommer bedrivas.

Medlemsavgiften:

- **1344 - 4764 kr** för frilansmedlemmen beroende på månadsinkomst (endast journalistiska uppdrag) (Minst 624 kr max 2208 kr avdragsgill).
- **1200 - 4260 kr** för anställd fotograf beroende på månadsinkomst.
- **1200 kr** för pensionärsmedlem
- **250 kr** för studentmedlem

Den som varit medlem i Journalistförbundet i 50 år (beräknat från inträdesdatum) blir automatiskt hedersmedlem och betalar ingen avgift alls till förbundet.

Utvalda medlemsförmåner

- Rådgivning och förhandlingshjälp.
- Presskort
- Stipendier
- Tidningen Journalisten
- Inkomstförsäkring
- Olycksfallsförsäkring
- Möjlighet att teckna en rad olika försäkringar till förmånliga villkor – till exempel hemförsäkring, sjukförsäkring och tjänstereseförsäkring.
- Pensionslösningar. Journalistförbundet har ett väl inarbetat samarbete med PP Pension och kan erbjuda pensionssparande för frilansar.
- Kurser. Kurserna anpassas efter önskemål och intresse. Tex finns ofta rena fotokurser. Det genomförs även kurser för förtroendevalda, både anställda och frilansar.
- Afterworks, fikor, seminarier och kurser i hela landet. Föreningar/klubbar kan söka pengar centralt för en glassfika eller för att ordna ett seminarium för sina medlemmar.
- Rabatter (tåg, hotell, mm)
- Specifik rådgivning och förhandlingshjälp.
- Arvodesguiden; Tjänst där frilansar lämnar rapporter om arvoden för att hjälpa andra att hitta kunder som betalar bra och undvika de som betalar dåligt.
- Frilanskatalogen. Tjänst där frilansar kan marknadsföra sig själva för att öka möjligheterna till kontakter med uppdragsgivare.
- Frilanskalkylatorn. Verktyg som hjälper frilansar att räkna fram skäliga arvoden för specifika uppdrag.
- Företagsförsäkringar. Även om man endast arbetar delvis med journalistik i sitt företag gäller företagsförsäkringen enligt vårt erbjudande hela företaget.

Årets Bild

Driften av Årets Bild är den viktigaste delen av PFKs verksamhet. Styrelsen i PFK Sverige ser många utmaningar framöver för Årets Bild, framför allt när det gäller finansieringen. Bidrag från sponsorer har stadigt minskat och vi befärrar att den trenden kommer fortsätta, framför allt i och med rådande situation med COVID-19. Utöver medlemsavgifterna utgörs uppemot hälften av Årets Bilds intäkter av ett enda bidrag som riskerar att falla bort redan 2021. På det hela taget gör den osäkra ekonomiska situationen för Årets Bild tävlingen sårbar och vi i styrelsen för PFK Sverige anser att ingå i en stor och stabil organisation tryggar tävlingens framtid och ger den möjlighet att expandera och förbättras.

Tanken är att den höjda medlemsavgiften i och med samgåendet med den valda organisationen ska kompenseras med sänkt deltagaravgift i Årets Bild för PFK-sektionens medlemmar. Förhoppningen är att istället för att betala styckpris för bild/reportage kommer det bli en fast deltagaravgift som redan 2020.

Årets Bild drivs i nuläget som aktiebolag som ägs till 100% av PFK Sverige och styrs av en arbetsgrupp (Årets Bild AB styrelsen) som valds av PFK Sveriges styrelse.

Årets Bild under SJF

Om PFK uppgår i fotoklubben under SJF kan en PFK Sverige finnas kvar som en intresseförening med samma namn och organisationsnummer för att behålla styret över Årets Bild som aktiebolag.

SJF är redan idag en av Årets Bild största sponsorer (200 000 kr) och vill se över möjligheten att både bidra med mer ekonomiskt stöd samt samarbeta för att Årets Bild och dess event sprids till fler personer än tidigare.

Distriktens framtid

De nuvarande distrikten kan ombildas till intresseföreningar med samma namn och organisationsnummer men underordnade fotoklubben och PFK Sverige inom SJF. Även PFK Sverige ska bli en intresseförening i den nya fotoklubben. En intresseförening bestämmer själv om den ska drivas i föreningsform eller som ett nätverk och utan årsmöten. Kansliet kan hjälpa till vid ombildningen och underlätta framtida administration.

Journalistförbundets klubbar och intresseföreningar kan söka verksamhetsbidrag. Bland annat för att finansiera möten, men även för sociala sammankomster och seminarier/kurser.

FAQ

Hjälp! Det kommer bli superdyrt ju?

Avgiften blir högre, men är avdragsgill för egenföretagare samt för de fotografer som har arbetsgivare som står för avgiften. Pensionärer och studerande får rabatterat pris. Medlemmar som har varit med i båda organisationer slipper nu dubbla medlemskap. Till skillnad från idag får medlemmarna även juridisk hjälp, flera gynnsamma rabatter, ekonomisk rådgivning utöver sammankomster, julbord och föreläsningar som PFK erbjuder idag. Planen är att avgiften för att tävla i Årets Bild i och med detta kommer bli lägre.

Vad händer med distriktens pengar?

Om distriktet väljer att upplösa den lokala föreningen fördelas tillgångarna enligt beslut tagna på årsmötet och enligt gällande stadgar. PFK-sektionen/ intresseförening erbjuder distriktet att överföra pengarna till gemensamma kontot för att minska administrativa kostnader och arbete och istället öronmärka innehavande pengar för samma geografiska område och för den verksamhet medlemmarna där vill bedriva. Vid ombildning (SJF) kommer pengarna finnas kvar i samma distriktsförening utan förändring.

Kan en vara i flera klubbar/intresseföreningar inom SJF?

Ja det går att vara medlem i en arbetsplatsklubb och samtidigt vara intressemedlem i foto/bildskapar-klubben och/eller medlem i föreningen PFK. Då kan personen betala en klubbavgift i samtliga klubbar/föreningar, det bestämmer respektive klubb/förening.

En seniormedlem kan till exempel vara medlem direkt i PFK-intresseföreningen, och samtidigt vara medlem i seniorklubben. Den personen kan också vara intressemedlem i fotoklubben.

Men vi som bara vill ses och ha trevligt tillsammans då?

PFK-intresseförening/sektionen och SJF kommer även i fortsättningen anordna sammankomster och evenemang som är öppna för icke medlemmar och informationen om dessa kommer finnas på respektives hemsida samt på sociala medier.

Kommer lokala evenemang försvinna?

Nej. De gamla distriktet kommer läggas ner men kan istället bilda grupper och ansöka om pengar liknande dagens system. Idag har distriktet krav på sig att hålla årsmöte, föra protokoll och hålla en budget vilket ska redovisas. Distriktet slipper denna typ av administration men kan fortfarande anordna lokala evenemang via ansökan till oss. Man kan även söka bidrag och medel från SJF som både har en egen budget och

pengar att söka från fotoklubben samt Journalistförbundet. Både Journalistförbundet och Frilansklubben anordnar lokala evenemang för medlemmarna.

Varför nu?

Engagemanget för PFK som förening har stadigt minskat, både i medlemsantal och minskat engagemang från medlemmarna. Det är en tydlig trend som oroar oss i styrelsen för PFK Sverige. Vi befärar att föreningen inom kort kommer försvinna om ingenting görs. Tävlingen Årets Bild tittar på sjunkande intäkter i takt med att sponsorer försvinner och själva får sämre ekonomi. Att samgå med en större organisation framtidssäkrar tävlingens existens och med dess medel kommer tävlingen kunna eleveras och få större medial spridning och status.